FENOMÉN BAUHAUS

Bauhaus je z hlediska dějin umění, architektury a designu považován za jednu z nejvýznamnějších škol. Vznikl roku 1919 z původní uměleckoprůmyslové školy, kterou založil Henry van de Velde počátkem 20. století v německém Výmaru (Weimar). Jeho nástupce Walter Gropius sloučil původní školu s výmarskou akademií výtvarných umění a nazval ji Bauhaus. Pro školu také sám navrhl budovu. Program výuky měl obnovit jednotu umění pod vedením architektury a posílit těsný vztah umění k řemeslu. „Umění a technika mají vytvořit nový celek. Konečným cílem vší výtvarné činnosti se má stát stavba," říkali zakladatelé školy, kteří chtěli mj. navázat na ducha středověkých stavebních hutí harmonicky propojujících užitou a volnou tvorbu hlubší jednotící ideou.

Roku 1924 se musela škola pod tlakem zemské vlády přestěhovat do Desavy (Dessau). Zde nastalo její vrcholné období. Pro školu byl vybudován nový areál (projekt Walter Gropius) doplněný také o rodinné domy učitelů. V Desavě školu vedli Hannes Meyer a Ludwig Mies van der Rohe. Ze stejných důvodů se roku 1932 Bauhaus podruhé stěhuje do Berlína. Pro svůj výrazně pokrokový a levicový charakter byla za několik měsíců po nástupu nacistů k moci obviněna z „bolševické rozvratné činnosti" a rozpuštěna (1933).

Význam Bauhausu spočívá ve vynikající učební metodě propojující teorii s praxí. Mezi přednáškami měly významné postavení psychologie, sociologie a některé přírodní vědy předznamenávající budoucí rozvoj ergonomie. Význam školy byl také posílen působením vynikajících osobností, učili zde např. Max Bill**,** Marianne Brandt**,** Marcel Breuer**,** Christian Dell**,** Lyonel Feininger**,** Walter Gropius**,** Josef Hartwig**,** Johannes Itten**,** Vasilij Kandinskij**,** Paul Klee**,** Ludwig Mies van der Rohe**,** Piet Mondrian**,** László Moholy-Nagy nebo Oskar Schlemmer ad**.**

Bauhaus dnes připomínají muzea, která ve všech městech, kde působil s výjimkou Berlína, vznikla v původních budovách. V Berlíně pak byla pro Bauhaus Archív vybudována nová stavba podle projektu Waltera Gropia.

Styl a myšlení Bauhausu inspiroval i mnohé umělce, výtvarníky, architekty a jiné příslušníky české moderny tehdejší doby. Nebyl to jen Karel Teige, který v letech 1929–1930 přednášel na Bauhausu v Desavě. K prvním kontaktům dochází již v samém zárodku přizváním Wenzela Hablika k „Výstavě neznámých architektů" v roce 1919. Další propojení s českou avantgardou lze vystopovat již v raných dvacátých letech, zejména během výstavy Bauhausu ve Výmaru v roce 1923, které se zúčastnili např. Josef Chochol, Jaroslav Fragner, Karel Honzík, Jaromír Krejcar, J. E. Koula, Evžen Linhart a Vít Obrtel.

Sbírková kolekce muzea vztahující se k Bauhausu staví především na funkcionalistické periodě škole v Desavě. Tehdy vznikly některé návrhy pro firmu Thonet, která tyto produkty vyrábí dodnes. Několik kusů nábytku je doplněno drobnými interiérovými produkty. Jde převážně o novou výrobu. Starší funkcionalistický nábytek z meziválečného období, jehož původ nemáme prověřen, je součástí našich dalších sbírkových kolekcí. Za důležité sbírkové předměty, ať už pocházejí z doby existence školy nebo ze současnosti, považujeme dětské hry, které demonstrují některé principy teorie barev a tvarů vyučované na Bauhausu. Sestavení sbírkové kolekce podnítila komorní muzejní výstava „Fenomén Bauhaus" připravená v muzeu v roce 2014 u příležitosti Designbloku.

Více se dozvíte → Droste, Magdalena: Bauhaus, Taschen, Kölln, 2011 → www.bauhaus.de

Budova Bauhaus Archivu byla postavena v letech 1976-1978 v berlínské čtvrti Tiergarten podle návrhu zakladatele Bauhausu ***Waltera Gropia*** *z roku 1964, který byl upraven jeho žákem, Alexandrem Cvijanovicem (nar. 1923).*

Marcel Breuer: křeslo S 64, 1929/30 (autorská práva umělec. řešení Mart Stam), výroba Thonet (Německo), 2012
Marcel Breuer se střetl s Martem Stamem u soudu o prvenství návrhu kovového trubkového nábytku a nevyhrál.
Ludwig Mies van der Rohe: židle S 533 R, 1927, výroba Thonet (Německo), 2012

Mart Stam: židle S 33, 1926, výroba Thonet (Německo), 2012
Marcel Breuer: psací stůl S 285, 1935, výroba Thonet (Německo), 2012

Své křeslo pojmenoval pedagog Bauhausu Marcel Breuer po kolegovi Wassily Kandinském.
Ten ji pak nechal vyrobit pro všechny žáky. Vyrábí se dodnes s různými tvarovými odchylkami.

Wilhelm Wagenfeld: stolní lampa, 1924, sklo, poniklovaný kov, opálové sklo, žárovka E 27/75 W, výška 35 cm
Christian Dell: stolní lampa, 30. léta, výroba Fritz Hansen, 2012, kov, žárovka E27/60W, výška 43cm

Marianne Brandt: ploché misky, 1928, ušlechtilá ocel, Ø 28,5cm, výroba 2012
Marianne Brandt a Helmut Schulze: cukřenka a konvička na mléko s podnosem, 1928, ušlechtilá ocel, podnos Ø 20,5cm, výroba 2012

Wilhelm Wagenfeld: čajová souprava (konvice, šálek s podšálkem, cukernička, mléčenka, desertní talíř), 1931, výroba Jena Glas (Německo), 2012, foukané duté sklo, výška konvice 13,5 cm

Wilhelm Wagenfeld: varná nádoba na vejce Eierkoch, 1933,
sklo, kovová spona, výška 10,3 cm, výroba Jena Glas (Německo), 2012

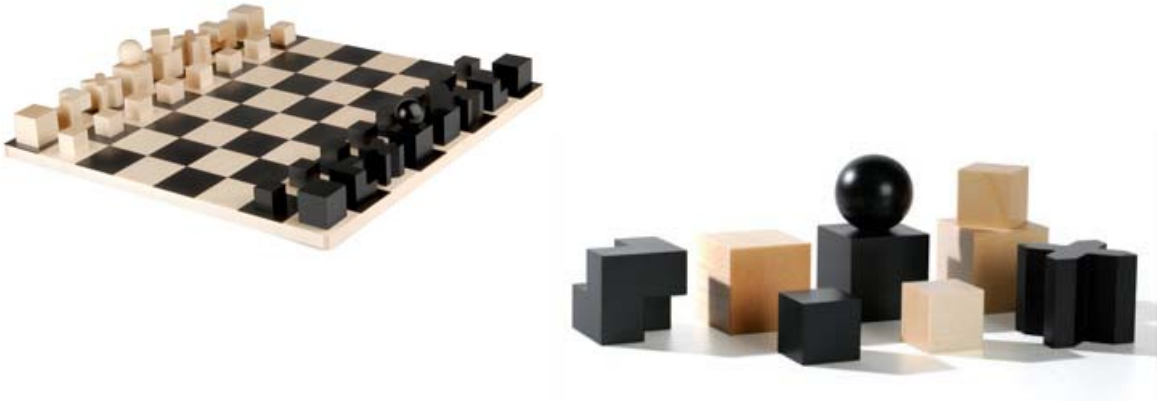

Josef Hartwig: šachová hra Bauhaus, 1924, mořené dřevo, výroba 2013

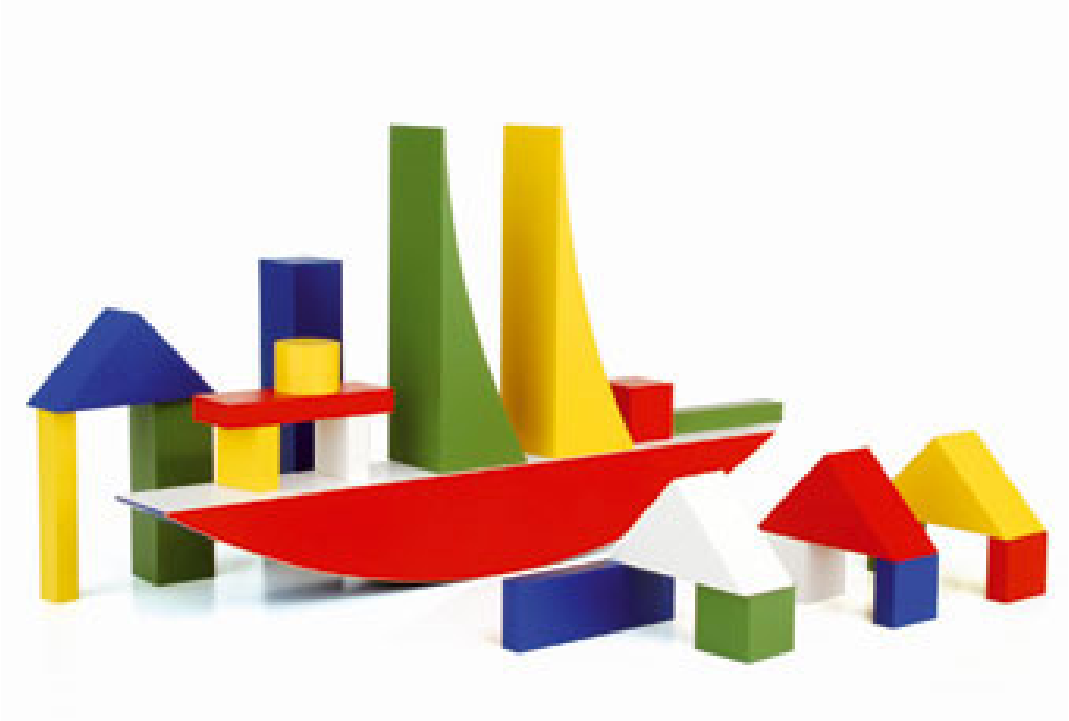

Alma Siedhoff-Buscher: dětská stavebnice Bauhaus, 1924, lakované dřevo, výroba 2013

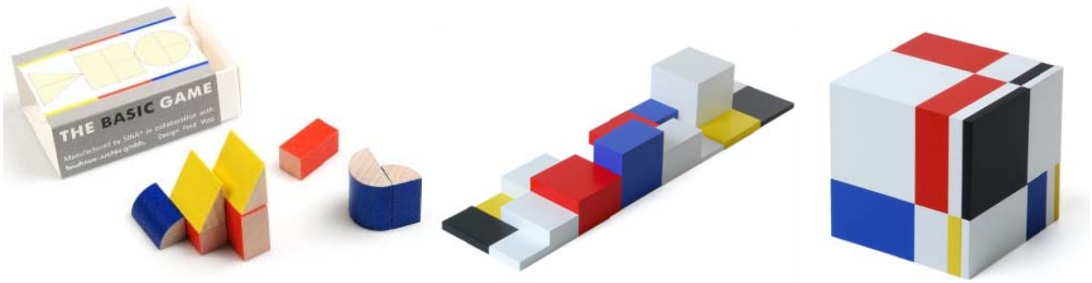

Fred Voss: stavebnice základních prvků Das Basic Spiel, 2011, dřevo, barevný lak
Produkt současného designéra reaguje na výuku teorie barev a tvarů W. Kandinského na Bauhausu.
Jo Niemeyer: stavebnice Modulon, 1984, lakované dřevo, výroba 2013
Stavebnice současného designéra reaguje na principy výuky Bauhausu – práce se systémem proporcí.

Barbara Seidler: zvonící stavební kameny, 2010, lakované sřevo, kov
Soudobý design reaguje propojením vizuálních a akustických vlastností na principy výuky Bauhausu.
Ludwig Hirschfeld-Mack: rotační optická hra – míchání barev, 1924, výroba 2013,
dřevo, barevně potištěný karton, Ø 10cm

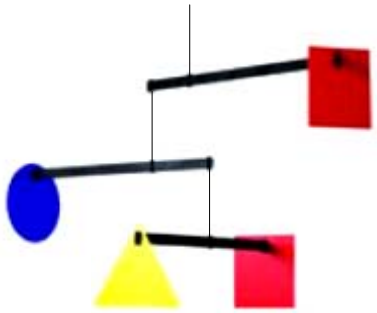

Současné suvenýry Muzea Bauhaus (šálek s podšálkem a závěsný mobil)
připomínají teorii barev a tvarů vyučovanou na škole.